

انجمن حقوقی کد ۹۰
isu-law90.samenblog.com

مقوق تجارت 1 (دکتر سهیل طاهری) / جلسه اول

باسمه تعالی

انجمن حقوقی کد ۹۰
isu-law90.samenblog.com

مقوق تجارت 1 (دکتر سهیل طاهری)

جلسه اول

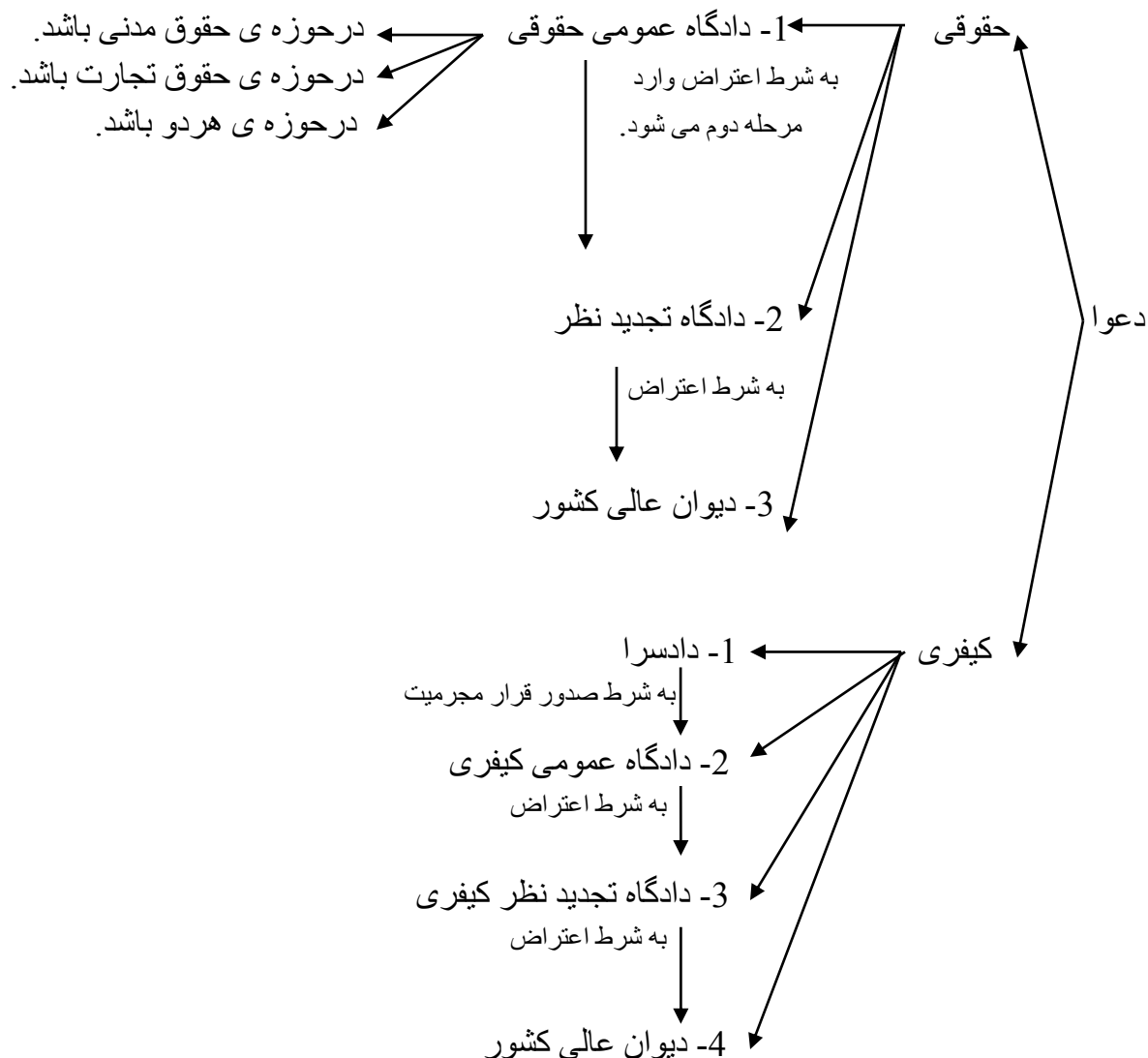

مقوله تجارت 1 (دکتر سهیل طاهری) / جلسه اول

از آنجایی که تجارت اولین درس حقوق خصوصی است که شما در حال مطالعه آن هستید، لازم است نکاتی را یادآور شویم.

اساساً دعا به دو دسته تقسیم می شود: 1- حقوقی 2- کیفری. در دعاها اصل بر حقوقی بودن است مگر اینکه قانون مدنی آن را جرم انگاری کرده باشد. در دعاها حقوقی هم اصل بر شمول قانون مدنی است، مگر اینکه قانون تجارت آن را درون خود آورده باشد.

نمودار زیر بیانگر نکات دعاها حقوقی و کیفری است:

مقوق تجارت 1 (دکتر سهیل طاهری) / جلسه اول

نکته: حقوق مدنی عام و حقوق تجارت خاص است؛ فلذا اصل بر این است که در حوزه ی حقوق مدنی می باشد، مگر این که حقوق تجارت در موردش حکم خاص داده باشد.

نکته: درمورد دعوای کیفری در دادسرا شکوائیه تهیه می شود که عبارت است از کاغذ دست نویسی که شما می نویسید، اما در دادگاه عمومی حقوقی دادخواست (برگه ی چاپی) تهیه می شود.

نکته: برای ورود به حقوق تجارت ابتدا با توجه به سخن امیرالمومنین (ع) " رحم الله امری عِلْمٍ مِنْ آین فی آین و الی آین " باید درمورد فلسفه به وجود آمدن آن جدا از حقوق مدنی صحبت کرد.

سوال اولی که قبل از مطالعه ی یک علم باید در مورد آن اندیشید این است که اساسا چرا آن را مطالعه می کنیم؟ چرا بوجود آمد؟ چرا حقوق تجارت بوجود آمد؟ چرا علی رغم اینکه ما قانون مدنی و حقوق مدنی داشتیم، حقوق تجارت بوجود آمد و چرا قانونگذار برای آن قانون نویسی کرد؟ چه نیازی به وجود آمدن حقوق تجارت بود؟

1- یک سری موضوعات بود که قانون مدنی برایش قانون نداشت.

2- یک سری موضوعاتی بود که قانون مدنی برایشان قانون داشت ولی این قانون پاسخگوی نیازهای تجاری نبود.

3- قانون مدنی کند بود و نیاز به قانونی بود که سرعت معاملات را زیاد کند؛ چراکه اقتضای رشد اقتصادی سرعت است. اگر شما برای یک معامله بخواهید یک ماه یا یک هفته معطل شوید، قیمت الان بک کالا با فردا متفاوت است.

با یک قولنامه عادی سرعت موردنظر تجار حاصل نمی شود، تجار امروز با استفاده از لپ تاپ بدون رد جایی وجود دارد بدون اینکه اصلا شما کالایی را انتقال دهید، سود به حسابتان می آید. فضای مجازی و اینترنت به سرعت شما می افزاید و معاملات امروز با یک دکمه اینتر انجام می شود؛ هرچه سرعت بیشتر باشد، تاجر بیشتر آن را می پسندد.

پس فلسفه ی وجودی حقوق تجارت علی رغم وجود حقوق مدنی اولاً سرعت و تسهیل به عنوان اقتضای کار تجاری ثانیاً سکوت قانون مدنی درخصوص برخی مصادیق مثل شرکت تجاری یا مثل سفته، برات، چک است.

حقوق تجارت آن سختی های موجود در حقوق مدنی را ندارد از جمله در هنگام معامله یک شرکت مدنی، یک میلیون شریک شرکت باید امضا کنند. ولی در مورد شرکت تجاری مدیر عامل امضا می کند و کار تمام می شود. در مورد شرکت مدنی مواد 571 ق.م. توضیح می دهد و در مورد شرکت های تجاری ماده ی 20 به بعد ق.ت. توضیح می دهد. تا الان به این سوال که چرا حقوق تجارت با وجود حقوق مدنی بوجود آمد پاسخ داده شد. نکته ای که از این پاسخ فهمیده می شود این است که حقوق مدنی مقدم بر حقوق تجارت است. (تقدیم حقوق مدنی بر حقوق تجارت از نظر زمانی است. قانون تجارت در سال 1319 و حقوق مدنی در سالهای 1304 و 1307 بوجود آمده است.)

سوال دوم این است رابطه حقوق مدنی و تجارت چیست؟ این رابطه از نوع عموم و خصوص من وجه است؛ به این دلیل بعضی امور در مدنی هست ولی در تجارت نیست و برعکس و بعضی هم به صورت مشترک در هر دو وجود دارند.

نکته ای که وجود دارد این است که حقوق خصوصی عمق دارد و قابل شکافتن است؛ هر چه شما حقوق خصوصی را بشکافید، باز هم می توانید به عمق بیشتری بروید. در حقوق خصوصی استدلال جایگاه اصلی را دارد.

در مورد رابطه این دو موردی که فقط مدنی است و تجاری نمی باشد عبارت است از بیع آپارتمان، تولد، فوت می باشد. اما در موردی که صرفا تجاری است و مدنی نمی باشد عبارت است از ورشکستگی. موردی که ذوالجنبیتین است عبارت است از اسناد تجاری. چک یک رابطه ی ظاهری دارد که در حقوق تجارت می گنجد و یک رابطه ی مبنایی دارد که مشمول حقوق مدنی می شود و آن رابطه ی مبنایی قرارداد و معامله است و در رابطه ی ظاهری آن امضاکننده مسئول است ولو قرارداد باطل شود؛ یعنی اگر من با نفردوم یک قرارداد ببندم و چک بگیرم و به شخص ثالث بدهم، چنانچه قرارداد باطل شود، براساس حقوق تجارت، چک باید پرداخت شود من باید مبلغ را باید از شخص دوم بگیرم. (اصل مطلب در تجارت 3 مطرح می شود.) ولی در حقوق مدنی اگر یک بیع بر روی بیع دیگر "فاسد" قرار بگیرد، بیع دوم هم باطل می شود.

پس در حقوق تجارت اگر معامله باطل شود، چک بازگشت داده نمی شود چون چک در دست شخص ثالث است؛ علت این استثنا این است که اگر این استثنا زده نمی شد، کسی چک قبول نمی کرد چرا که شخص می گفت اگر من با تو معامله کنم و معامله تو با شخص اولیه باطل شود، دیگر چک من پرداخت نمی شود. ولی

مقوق تجارت 1 (دکتر سهیل طاهری) / جلسه اول

بعد از گذاشتن این قاعده همگی چک را قبول می کنند، چون می دانند در صورت باطل شدن معامله اولیه، هیچ آسیبی به آنها نمی رسد.

فلذا در رابطه ی حقوق مدنی و حقوق تجارت با گفت که تجارت مولود حقوق مدنی است. در نتیجه در صورت سکون حقوق تجارت بر مبنای حقوق مدنی تحلیل می کنیم ولی اگر حقوق مدنی ساکت باشد، بر مبنای حقوق تجارت تحلیل نمی کنیم مگر اینکه موضوع تجاری باشد؛ پس در مقام تعارض حقوق مدنی و تجارت اگر مورد تجاری باشد قانون تجارت حاکم است و برعکس.

شمای کلی تجارت 1 تا 4 بدین قرار است :

